

EVROPSKA INVESTICIONA BANKA NA
ZAPADNOM BALKANU

Evropska
investiciona
banka

banka EIB

Liljana Pavlova
potpredsednica

U 2020, jednoj od najizazovnijih godina u novijoj istoriji, Grupacija Evropske investicione banke učvrstila je svoju ulogu jednog od vodećih investitora i partnera zemalja Zapadnog Balkana. Zbog pandemije kovida-19, ogromni poremećaji u distributivnim i proizvodnim lancima doveli su do teške ekonomske krize, pri čemu su se preduzeća mučila da održe poslovanje i radna mesta. Lokalne vlade usvojile su vanredne mere i pakete pomoći da bi privredu održale u životu.

Evropska investiciona banka (EIB) je na samom početku pandemije odobrila hitan finansijski paket za Zapadni Balkan. Radeći zajedno sa drugim institucijama Evropske unije u okviru inicijative Tima Evrope, EIB je usvojila finansijski program vredan 1,7 milijardi evra kao odgovor na krizu, uz dodatne vanredne mere kako bi se ubrzala isplata novih i postojećih zajmova.

Grupacija EIB mobilisala je obimnu finansijsku podršku za region kako bi ublažila posledice pandemije i sprečila urušavanje zdravstvenih sistema i privatnog sektora. Banka je takođe pružila podršku za primarnu infrastrukturu kako bi se povećala otpornost za buduće vanredne situacije.

Grupacija je opredelila i 320 miliona evra za nove kreditne linije koje se distribuiraju preko lokalnih komercijalnih banaka pod povoljnim i fleksibilnim uslovima, kako bi se suzbio uticaj pandemije na mala i srednja preduzeća (MSP). U vreme kada su se mali biznisi širom regiona suočavali sa nedostatkom likvidnosti i borili da dođu do finansija, održe redovno poslovanje i sačuvaju radna mesta, Grupacija EIB je odobrila sredstva kako bi ubrzala njihov oporavak i pomogla im da zadrže zaposlene. Zahvaljujući našem finansiranju, sačuvano je preko 37.000 radnih mesta. Da bi podržala inkluzivno zapošljavanje, EIB je ugovorila prvi kredit sa podsticajnim uticajem na zajednicu u regionu namenjen MSP, koji podstiče dugoročno zapošljavanje lica iz socijalno ranjivih grupa.

Oduševljeni smo što je Evropska komisija usvojila Ekonomsko-investicioni plan za Zapadni Balkan kako bi pomogla privredni oporavak regiona i integracije ka Evropskoj uniji. Plan predstavlja nacrt razvoja zelenijeg i naprednijeg regiona, sa povoljnijom investicionom klimom i inkluzivnijim tržištem rada. U njemu je utvrđen obiman investicioni paket koji predviđa do devet milijardi evra sredstava za finansiranje saobraćaja, energetike, kao i prelaska na zelenu i digitalnu privredu.

Kao klimatska banka EU, EIB podržava zelenu tranziciju u regionu. Inicijative koje ona finansira doprineće smanjenju zagađenja vazduha i ubrzati prelazak na ugljenično neutralnu energiju na Zapadnom Balkanu. Unapred gledano, stvaranje dobro povezanog, zelenog i inkluzivnog regiona obezbediće njegovu konkurentnost i održivost u periodu posle kovida-19. EIB će istovremeno nastaviti da podržava zelenu i digitalnu tranziciju regiona, kao i njegovu integraciju na tržište EU.

EIB NA ZAPADNOM BALKANU

EIB pruža finansijske i savetodavne usluge, kao i mogućnost kombinovanja sredstava, u Albaniji, Bosni i Hercegovini, na Kosovu*, u Crnoj Gori, Severnoj Makedoniji i Srbiji.

ZEMLJE KANDIDATI

Albanija
Crna Gora
Severna Makedonija
Srbija

ZEMLJE POTENCIJALNI KANDIDATI

Bosna i Hercegovina
Kosovo*

Ukupan BDP
**98,2 mlrd
EUR**

Broj stanovnika
17,5 miliona

Površina
218 550 km²

**NOVI UGOVORI U
REGIONU U 2020.** 873 mil. EUR
**UKUPNO FINANSIRANJE
OD 2009.** 8,6 mlrd EUR

* Ovom oznakom ne dovode se u pitanje stavovi o statusu i ona je u skladu sa rezolucijom SB UN 1244 i Mišljenjem MSP o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova

UVOD

Evropska investiciona banka jedan je od vodećih međunarodnih finansijera na Zapadnom Balkanu. Finansira projekte koji podstiču inkluzivan rast i zapošljavanje, modernizaciju ključne infrastrukture, regionalno povezivanje i prelazak na zelenu i digitalnu privredu. Od 2009. godine do danas EIB je investirala preko 9 milijardi evra u region.

Samo u 2020. godini potpisano je 873 miliona evra zajmova i bespovratnih sredstava, čime se finansiranje EIB-a u regionu povećalo za 50% u poređenju sa 2019. godinom.

Kovid-19 je pogodio region u trenutku kada je počeo da doživljava rast privredne aktivnosti.¹ Međutim, taj uzlazni trend zaustavila je pandemija, tako da se bruto domaći proizvod (BDP) smanjio u proseku za 3,4%, sa padom u rasponu od -1% u Srbiji do -15% u Crnoj Gori. Mere zabrane kretanja, zatvaranje granica i ostale restrikcije teško su pogodile radno-intenzivne usluge, naročito maloprodaju i turizam. Ipak, u 2021. godini se očekuje stabilan oporavak, a Međunarodni monetarni fond predviđa rast BDP od 4,8%.

EIB igra vodeću ulogu u odgovoru Tima Evropa na krizu izazvanu kovidom-19, doprinoseći sa 1,7 milijardi evra ukupnom paketu od 3,3 milijarde evra koji je najavljen na Samitu EU za Zapadni Balkan održanom u Zagrebu u maju 2020. godine. Tim Evrope podržava partnerske zemlje da se izbore sa pandemijom, kombinujući sredstva iz Evropske unije, njenih država članica i evropskih finansijskih institucija.

Paket Tima Evropa vredan 3,3 mlrd. EUR:

- 41,5 mil. EUR za medicinsku opremu
- 88 mil. EUR za sektore zdravstva i vodosnabdevanja
- 761 mil. EUR za društveno-ekonomski oporavak
- 750 mil. EUR makro-finansijske pomoći
- 1,7 mlrd. EUR investicija EIB-a

Banka je do sada mobilisala više od milijardu evra da bi ubrzala oporavak regiona od pandemije. Ta sredstva su omogućila hitnu pomoć zdravstvu i privatnom sektoru, naročito malim preduzećima, koja su bila najteže pogođena.

Mala i srednja preduzeća čine 99% od ukupnog broja preduzeća i obezbeđuju 72% ukupne zaposlenosti na Zapadnom Balkanu. Međutim, 32% MSP imaju potrebu za kreditom ili trpe finansijska ograničenja², zbog čega je 400 miliona evra u okviru podrške EIB oporavku od kovida-19 posebno namenjeno za MSP i preduzeća srednje tržišne kapitalizacije.

Pored hitne podrške oporavku, Banka nastavlja da pomaže dvostruku zelenu i digitalnu tranziciju regiona, što je prioritet **Ekonomsko-investicionog plana za Zapadni Balkan**, koji je Evropska komisija usvojila 2020. godine.

¹ Evropska komisija

² Istraživanje preduzeća koje su sprovele EIB, EBRD i Svetska banka

Ovaj plan predviđa obiman investicioni paket kojim se mobiliše do devet milijardi evra finansijskih sredstava za region. Sa fokusom na podsticanje investicija u privatni sektor, očekuje se da Garantni instrument za Zapadni Balkan podstakne investicije u iznosu do 20 milijardi evra, uglavnom u privatni sektor, unapređujući time razvoj i konkurentnost.

ŠTA NUDIMO

Na Zapadnom Balkanu EIB nudi kredite, bespovratna sredstva i stručno savetovanje u četiri glavne oblasti: inovacije, mala preduzeća, infrastruktura i klima.

Kombinujemo kredite sa investicijama drugih organizacija, a naši savetodavni stručnjaci staraju se o tome da se ti projekti uspešno pokrenu i realizuju.

TRI STUBA

KREDITIRANJE

Koristimo svoju finansijsku snagu da prikupljamo novčana sredstva po povoljnim kamatnim stopama Uštede prenosimo dalje, odobravajući kredite za kvalitetne projekte

KOMBINOVANJE SREDSTAVA

U saradnji sa partnerima kao što je Evropska komisija, pomažemo klijentima da kombinuju naše finansiranje sa investicijama iz drugih izvora

SAVETODAVNE USLUGE

Nudimo raznovrsne pakete tehničke pomoći za velike infrastrukturne projekte u javnom sektoru, kao i za širok spektar investicija u privatnom sektoru

Zajam EIB-a za
bolnice u Srbiji
250 mil. EUR

Posle 50 godina, nova bolnica u Nišu

Još 70-ih godina prošlog veka postojali su veliki planovi za novu, najmoderniju bolnicu u Nišu. Izgradnja je počela, ali je projekat napušten nakon brojnih odlaganja. Sa niškim Kliničkim centrom se odugovlačilo pola veka, sve dok finansiranje sredstvima EIB nije pomoglo da se izgradi najmodernija zdravstvena ustanova u Srbiji.

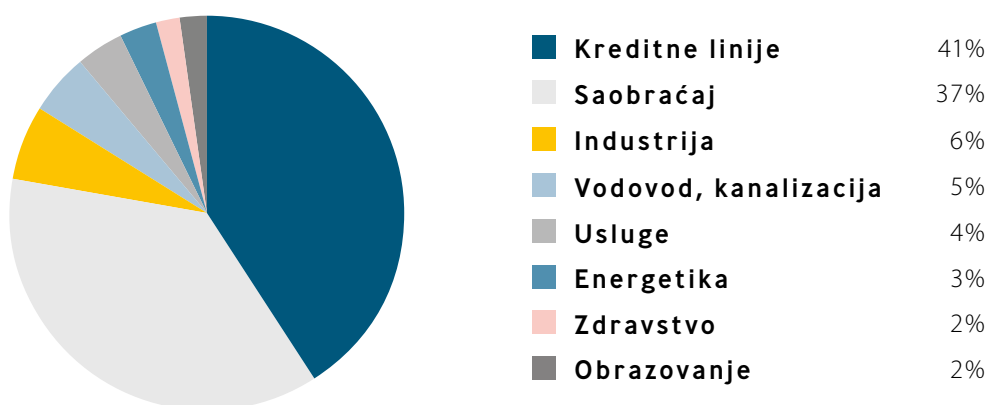
Nova bolnica je deo investicije od 250 miliona evra, koja uključuje i projektovanje, izgradnju, renoviranje i opremanje kliničkih centara u Beogradu, Novom Sadu i Kragujevcu, kao i još 20 bolnica širom zemlje. Cilj je da se poboljša zdravstvena zaštita u celoj zemlji i da postane dostupnija većini stanovništva.

Novi niški klinički centar opslužuje oko 2,5 miliona ljudi u jugoistočnoj Srbiji. Pre otvaranja centra, pacijenti su često upućivani u bolnice u Beogradu koje su udaljene 200 km od Niša. „Liste čekanja su se smanjile,” kaže dr Milan Simić, radiolog u centru. „Više ne moramo da idemo u Beograd.”

KREDITIRANJE

Kreditiranje je naša glavna delatnost. Podržavamo projekte koji daju značajan doprinos rastu, zapošljavanju, regionalnoj koheziji i održivosti.

UGOVORENI PROJEKTI EIB NA ZAPADNOM BALKANU (2009–2020)

Izvori: Proračuni osoblja EIB na osnovu baze podataka WIW i nacionalnih zavoda za statistiku.

PODRŠKA OPORAVKU OD KOVIDA-19

Evropska investiciona banka podržava oporavak Zapadnog Balkana od pandemije sa 1,7 milijardi evra. Ovaj paket je deo finansijske podrške Tima Evropa privrednom oporavku regiona. Glavni korisnici će biti oni najteže pogođeni krizom – sektor zdravstva i mala preduzeća.

Paralelno sa ovom finansijskom pomoći, EIB je usvojila vanredne mere u vezi sa pandemijom kako bi obezbedila da se nova i postojeća finansijska sredstva brže raspodele. Primenjene mere za vanredne situacije obuhvatile su proširene kriterijume za apliciranje, duže rokove otplate i ubrzanu isplatu, kako bi se odgovorilo na potrebe malih preduzeća i ubrzao njihov oporavak.

Pored hitne, kratkoročne podrške, banka EU pomaže svim zemljama u regionu da modernizuju svoju infrastrukturu, ojačaju privatni sektor i bolje ga pripreme za buduće krize.

Uloživši do sada 365 miliona evra u zdravstvenu infrastrukturu na Zapadnom Balkanu, Evropska investiciona banka je doprinela većoj spremnosti za pandemiju i pristupu boljoj zdravstvenoj nezi za pet miliona ljudi.

**Bolja zdravstvena
zaštita za
5 miliona
ljudi**

Zajam EIB-a za
obnovu železnice
20 mil. EUR

Jedna od najlepših železničkih pruga u Evropi vraća staru slavu

EIB radi na tome da oživi železničke pravce širom regiona. Železnica je održivije rešenje nego putevi za region koji nastoji da smanji emisije gasova sa efektom staklene bašte i poboljša bezbednost na putevima.

Crnogorska železnica nekada je bila jedno od njenih velikih dostignuća, pružajući putnicima jedan od najlepših doživljaja putovanja u Evropi, od glavnog grada Srbije Beograda, do glavne crnogorske luke Bara. Ali dugogodišnji manjak investicija doveo je do velikih problema. Putovanje železnicom koje je nekad trajalo sedam sati sada traje skoro 11. Uz našu pomoć, u planu je obnova stare slave ove železnice. Odobrili smo kredit od 20 miliona evra za sanaciju pruge od Bara do Vrbnice na granici sa Srbijom.

Pored toga što će otvoriti 1.000 radnih mesta u Crnoj Gori tokom rekonstrukcije, projekat će poboljšati trgovinske veze, prvenstveno sa Srbijom i Rumunijom, istovremeno promovišući turizam.

BEZBEDNIJI, ODRŽIV SAOBRAĆAJ

Tokom našeg 40-godišnjeg prisustva na Zapadnom Balkanu, izgradili smo stotine kilometara bezbednijih puteva, stvarajući bolju regionalnu povezanost i omogućujući bržu trgovinu, privredni razvoj i nove mogućnosti za zapošljavanje.

Jedan od najambicioznijih projekata predstavlja bosanska deonica Koridora Vc, koji je Evropska investiciona banka do sada finansijski podržala sa više od jedne milijarde evra. Ovaj važan panevropski koridor povezaće Bosnu i Hercegovinu sa Mađarskom, istočnom Hrvatskom i Jadranskim morem i skratiti vreme svakodnevnog putovanja za milion i po ljudi.

„Investicija EIB pomoći će da se približimo cilju Ekonomsko-investicionog plana za Zapadni Balkan: završetak 75% koridora Vc do 2024. godine.”

Ambasador Johan Satler, šef delegacije EU i specijalni predstavnik EU u Bosni i Hercegovini

Još jedan prioritetni projekat je Autoput mira, u kojem EIB učestvuje sa 100 miliona evra (uz 48 miliona evra bespovratnih sredstava EU). Autoput povezuje Beograd i jadransku obalu Albanije i trebalo bi da poveća saradnju i trgovinu na Zapadnom Balkanu.

ZELENA TRANZICIJA

Pandemija kovida-19 nije jedina vanredna situacija sa kojom se suočavamo. Klimatske promene takođe predstavljaju najveću pretnju našoj egzistenciji. Kao klimatska banka EU, Evropska investiciona banka je posvećena tome da sve svoje aktivnosti uskladi sa ciljevima Pariskog sporazuma i da do 2050. godine pretvori Evropu u prvi klimatski neutralan kontinent. EIB je postavila ambiciozan cilj da do 2025. godine 50% svog finansiranja nameni klimi, kao i da do 2030. godine mobiliše do jednog biliona (hiljadu milijardi) evra za investicije u oblasti klime i projekte održive životne sredine.

„Borba protiv klimatskih promena ne može čekati da pandemija prođe. Kriza izazvana kovidom nije razlog da prestanemo da rešavamo izazove u oblasti klime i životne sredine sa kojima se čovečanstvo suočava. Potrebne su nam ogromne investicije u zeleni oporavak.”

Predsednik EIB Verner Hojer

Zapadni Balkan se već dugo bori sa posledicama klimatskih promena. Tokom poslednje decenije, obilne kiše i poplave pogodile su Bosnu i Hercegovinu, Srbiju i Crnu Goru. EIB je pritekla u pomoć regionu, pružajući hitnu finansijsku pomoć i podršku za sprečavanje katastrofe.

Još jedno pitanje sa velikim uticajem na zdravlje ljudi u celom regionu jeste zagađenost vazduha i vode, koja je među najvišima u Evropi. EIB planira da podrži zelenu tranziciju i uvođenje efikasnijih, obnovljivih i čistijih izvora energije sa nižim ugljeničnim otiskom.

Investiramo u lokalna i regionalna postrojenja za tretman otpadnih voda. Već su u toku projekti u Beogradu i ostalim većim gradovima u Srbiji. Obezbedili smo i 11 miliona evra za izgradnju fabrike za preradu otpadnih voda u opštini Gnjilane, koja će odgovoriti na potrebe više od 90.000 ljudi na Kosovu*.

**Bolja prerada
otpadnih voda za
90 000 ljudi
na Kosovu***

Do kraja 2021. godine, više od **1800** većih škola dobiće pristup **brzom bežičnom internetu**, dok će preostale škole u udaljenim područjima biti povezane pomoću mobilnih uređaja za pristup širokopojasnoj mreži.

DIGITALIZACIJA

Pandemija izazvana kovidom-19 ukazala je na neophodnost digitalizacije najrazličitijih sektora, od zdravstva do maloprodaje, od prerađivačke industrije do obrazovanja.

Uticaj pandemije na obrazovanje bio je ogroman, jer je zatvaranje škola i fakulteta pogodilo više od 90% đaka i studenata u 194 zemlje širom sveta. Kriza je ogolila digitalni jaz između i unutar zemalja, jasno ukazujući na globalnu potrebu za digitalnom transformacijom sektora obrazovanja. Evropska investiciona banka pomaže školama u Srbiji da se pripreme za digitalno doba.

„Kovid-19 je primorao ceo svet da se digitalizuje. Savladavanje digitalnih veština postalo je važnije nego ikad za učenje, rad i aktivno učešće u društvu.“

Sem Fabrici, ambasador EU i šef delegacije EU u Srbiji

Obezbedili smo 65 miliona evra za digitalizaciju preko 1800 škola u Srbiji, omogućivši uvođenje širokopoljnih mreža, IT opreme, onlajn platformi za učenje i digitalnu obuku za više od 50.000 nastavnika. Projekat će unaprediti sposobnost nastavnika da efikasnije drže nastavu na daljinu, dok će učenici u celoj zemlji dobiti pristup digitalnom obrazovanju.

Investicija EIB-a za
digitalizaciju u 2020.
godini
65 mil. EUR

INOVACIJE

Evropska investiciona banka je u prvim redovima kada je reč o inovacijama, od rešenja za klimatske promene do razvoja vakcina. U poslednje dve decenije, EIB je investirala 210 milijardi evra u podršku najnaprednijim tehnologijama.

Samo u Srbiji investirali smo 200 miliona evra u istraživanje i razvoj. Naše finansiranje je pomoglo izgradnju tri naučno-tehnološka parka u Nišu, Beogradu i Novom Sadu, koji služe kao inovacioni centri za brojna srpska novoosnovana preduzeća. Ova investicija je pomogla da se stvore bolji uslovi rada za studente, naučnike i inovativne preduzetnike, koji su sada u prilici da svoje ideje razvijaju u svojoj zemlji.

Kredit EIB za
inovacije
200 mil. EUR

„Mnogi se iseljavaju iz našeg regiona. Ali ja sam odlučio da ostanem i nastavim da vodim naš porodični biznis. A kada nam je bilo potrebno finansiranje, Evropska investiciona banka je priskočila u pomoć.”

Tomislav Puđa, vlasnik i direktor mlekare **Eko sir Puđa**

MALA PREDUZEĆA

Od 2008. godine, Grupacija EIB je investirala više od 4,5 milijardi evra u mala preduzeća na Zapadnom Balkanu, čime smo postali vodeći međunarodni zajmodavac za MSP u regionu.

Dakle, kako ova investicija funkcioniše? Grupacija EIB, koja uključuje Evropski investicioni fond (EIF), nudi niz finansijskih instrumenata kojima podržava mala i srednja preduzeća širom Zapadnog Balkana. EIB pozajmljuje sredstva lokalnim bankama i drugim posrednicima, koji ih potom plasiraju malim i srednjim preduzećima. EIF je specijalizovan za finansiranje rizičnijih malih preduzeća tako što, između ostalog, daje garancije posrednicima kako bi ih podstakao da ih kreditiraju.

Na Zapadnom Balkanu, EIF stabilno posluje od 2012. godine, kada je pokrenut Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana, kako bi se malim preduzećima olakšao pristup finansijskim sredstvima. U okviru tog programa EIF upravlja instrumentom kreditnih garancija koje finansijskim posrednicima pružaju prvu zaštitu od gubitaka nastalih u određenim portfolijima.

Naše investicije je do sada koristilo 28.400 preduzeća u regionu i pomogle su da se sačuva 500.000 radnih mesta, što je prioritet za Grupaciju EIB. Zahvaljujući našem finansiranju, sačuvano je preko 37.000 radnih mesta tokom krize izazvane kovidom-19.

Da bi se ublažio udar pandemije na likvidnost malih preduzeća, EIB obezbeđuje kratkoročno finansiranje kako bi kompanije mogle da pokriju svoje najhitnije potrebe. Sredstva se plasiraju preko najvećih međunarodnih bankarskih grupacija u regionu, kao što su: Intesa, Unicredit, Raiffeisen, Erste, OTP, Credit Agricole. EIB i ProCredit Grupa dogovorile su novu kreditnu liniju u iznosu od 65 miliona evra namenjenu podmirivanju potreba za obrtnim sredstvima, likvidnošću i investicijama među malim preduzećima u Srbiji, Albaniji, Severnoj Makedoniji i Bosni i Hercegovini.

EIB je takođe priskočila u pomoć preduzećima u najteže pogođenim sektorima, obezbeđujući 50 miliona evra Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore, za podršku malim kompanijama koja posluju u turizmu i drugim delatnostima ozbiljno ugroženim kovidom-19. Ovo finansiranje je od posebne važnosti, jer prihod od turizma predstavlja više od 20% BDP Crne Gore.

Rešavanje problema sa novčanim tokom je značajno, ali mala preduzeća takođe treba da ubrzaju svoju digitalnu transformaciju. Evropski investicioni fond zaključio je u Srbiji ugovor vredan 60 miliona evra, prvi u okviru programa za digitalizaciju Evropske komisije COSME (Konkurentnost preduzeća i malih i srednjih preduzeća), kako bi se pomoglo malim preduzećima koja žele da finansiraju svoje planove razvoja poslovanja i digitalnu transformaciju.

EIB je takođe zaključila prvi podsticajni zajam (15 miliona evra) sa UniCredit Bankom, kako bi malim preduzećima u Srbiji pomogla da unaprede svoj društveni uticaj u pogledu rodne ravnopravnosti, zapošljavanja mladih i socijalne inkluzije osoba koje predstavljaju manjine, lica sa invaliditetom, izbeglice i interno raseljena lica. Novi ugovori za podsticajno finansiranje trenutno su u fazi pripreme širom regiona.

Prvim projektom urbanog razvoja koji EIB realizuje na Zapadnom Balkanu očistiće se reka Lana i srediti ulice i gradska infrastruktura glavnog grada Albanije Tirane.

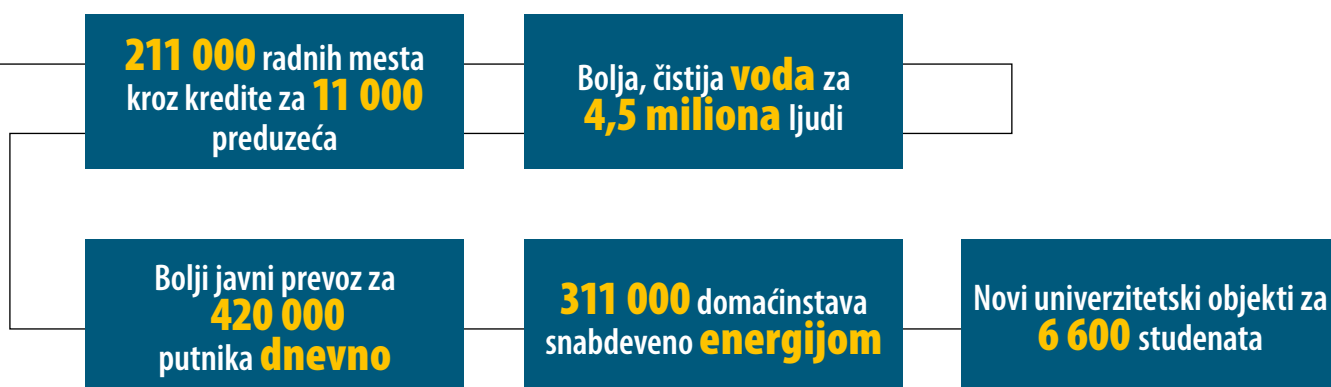
INICIJATIVA ZA EKONOMSKU OTPORNOST

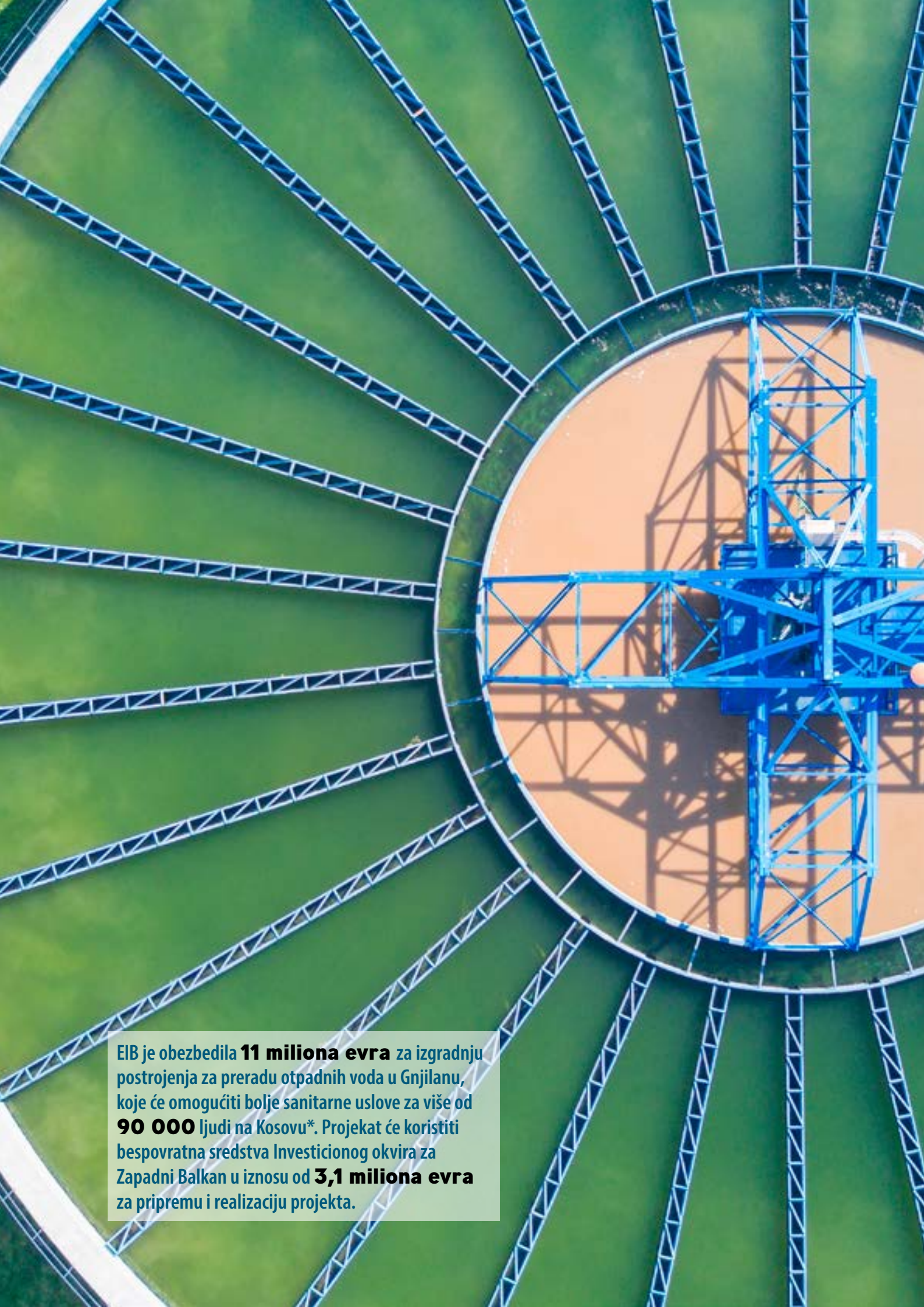
Banka je intenzivirala svoju podršku susedstvu Evropske unije, naročito južnom susedstvu i Zapadnom Balkanu, radi podsticanja privrednog rasta i održivog razvoja. Dodatna pomoć je postala neophodna nakon migracione krize, koja je stvorila brojne razvojne izazove u ovim regionima, dovodeći u pitanje ekonomsku otpornost određenog broja zemalja. Da bi se te privrede ojačale, potrebno je unaprediti i razviti socijalnu i ekonomsku infrastrukturu, i podstaći razvoj privatnog sektora i otvaranje novih radnih mesta.

Do danas je za ova dva regiona odobreno 60 projekata, koji predstavljaju investicije u ukupnom iznosu od 5,83 milijarde evra. Razmatra se kako da se iskoristi ono što je naučeno iz Inicijative za ekonomsku otpornost, kako da se ponove ti uspesi, prošire oblasti primene i usredsredi se na ključne faktore koji pomažu rešavanju problema migracija i prisilnog raseljavanja, klimatskih promena i ranjivosti.

Inicijativa za ekonomsku otpornost Evropske investicione banke

5,83 milijarde evra novih kredita od 2016. godine

EIB je obezbedila **11 miliona evra** za izgradnju postrojenja za preradu otpadnih voda u Gnjilanu, koje će omogućiti bolje sanitarne uslove za više od **90 000** ljudi na Kosovu*. Projekat će koristiti bespovratna sredstva Investicionog okvira za Zapadni Balkan u iznosu od **3,1 miliona evra** za pripremu i realizaciju projekta.

KOMBINOVANJE SREDSTAVA

INVESTICIONI OKVIR ZA ZAPADNI BALKAN

Na Zapadnom Balkanu, EIB saraduje sa više partnera kako bi se obezbedio veliki broj investicija.

Savet za ekonomske i finansijske poslove je 2008. godine zahtevao stvaranje sveobuhvatnog Investicionog okvira za Zapadni Balkan da bi se poboljšala harmonizacija i saradnja u investiranju radi društveno-ekonomskog razvoja.

Okvir je pokrenut u decembru 2009. godine kao zajednička inicijativa Evropske komisije, Evropske investicione banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i Razvojne banke Saveta Evrope. Njegovo uspostavljanje predstavljalo je odgovor na zahtev zemalja Zapadnog Balkana za racionalizovanje uslova za pomoć koju pružaju različiti donatori. Do danas su se okviru pridružili Grupacija Svetske Banke, Razvojna banka KfW i Francuska razvojna agencija (AFD).

Okvir je višestran i složen instrument za saradnju koji pruža tehničku pomoć i bespovratna sredstva za infrastrukturne projekte na Zapadnom Balkanu. On podržava projekte koji unapređuju konkurentnost i rast, a pri tome jačaju regionalnu saradnju i povezivanje. Sektori koji mogu konkurisati obuhvataju energetiku, životnu sredinu, socijalne usluge, saobraćaj, privatni sektor i digitalnu infrastrukturu. Okvir udružuje bespovratna sredstva iz budžeta EU, sredstva nekoliko bilateralnih donatora i partnerskih finansijskih institucija.

Takođe je identifikovan kao glavni instrument za sprovođenje ambicioznog Ekonomsko-investicionog plana za Zapadni Balkan. Cilj plana je da podstakne dugoročni privredni oporavak regiona, podrži zelenu i digitalnu tranziciju, ojača regionalnu integraciju i približavanje Evropskoj uniji.

„Plan obezbeđuje način za uspešnu regionalnu ekonomsku integraciju kako bi se smanjio razvojni jaz između naših regiona, dovodeći konačno do ubrzanja procesa EU integracije.“

Oliver Varhelji, komesar EU za susedstvo i proširenje

123 MW

električne energije iz obnovljivih izvora

62 javne zgrade renovirane i izbegnuto preko **500 000** tona CO₂ godišnje

Daljinsko grejanje poboljšano u **22** grada i naselja

Rezultati WBIF (2009–2020)

Čišćenje Dunava, ključne karike u evropskom saobraćajnom lancu

EIB pomaže Srbiji da pronade najbolji način za otkrivanje i uklanjanje potopljenih brodova iz II svetskog rata sa dna Dunava. Čišćenje rečnog korita učiniće plovidbu ovim delom reke znatno bezbednijom i bržom, a Srbiji će uštedeti gubitke zbog plovidbenih opasnosti od pet miliona evra godišnje.

Dunav predstavlja deo panevropske veze i ovaj projekat će teretni transport učiniti bržim i efikasnijim, doprinoseći srpskoj privredi i povezujući je sa ostatkom Evrope.

SAVETODAVNE USLUGE

PODRŠKA INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA

Služba EIB-a za savetodavne usluge i tehničku pomoć podržava pripremu i sprovođenje prioritetnih infrastrukturnih projekata u oblasti saobraćaja, životne sredine, energetike i socijalnih sektora u zemljama Zapadnog Balkana. Tim stručnjaka pomaže u izradi studija izvodljivosti, idejnih i izvođačkih projekata, u postupcima javnih nabavki, nadzoru projekata i drugim pripremnim istraživanjima. Ovu podršku finansiraju Evropska komisija i EIB i ona se pruža besplatno.

Kao menadžer Instrumenta za infrastrukturne projekte, koji finansira Investicioni okvir za Zapadni Balkan, EIB koristi sopstveno osoblje i spoljne konsultante da bi pomogao institucijama javnog sektora da privuku investicije za svoje projekte.

Naš Evropski stručni centar za JPP (EIB EPEC) takođe pomaže zemljama Zapadnog Balkana u razvoju javno-privatnih partnerstava (JPP) pružanjem saveta o zakonima i razmenom iskustava i najboljih praksi kako bi se organima vlasti pomoglo u stvaranju najboljih mogućih partnerstava.

Dva značajna instrumenta za savetodavnu podršku, JASPERS i ELENA, takođe funkcionišu na Zapadnom Balkanu.

JASPERS, koji je skraćena od engleskog naziva Zajednička pomoć za podršku projektima u evropskim regionima, pomaže evropskim gradovima i regionima da iskoriste evropske fondove kroz kvalitetne projekte, čime se postiže veća kohezija u Evropi. On omogućava planiranje, pripremu, nabavku i upravljanje projektima prema najvišim tehničkim, socijalnim i ekološkim standardima, u skladu sa politikama EU.

ELENA je oznaka za Evropski program lokalne pomoći u oblasti energetike. On pruža tehničku pomoć za investicije iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije vrednosti iznad 30 miliona evra, namenjene za zgrade i inovativni gradski prevoz i mobilnost.

SAVETODAVNA PODRŠKA MALIM PREDUZEĆIMA

Program za razvoj preduzeća i inovacije Zapadnog Balkana, koji finansira Evropska unija, a koordinira Evropski investicioni fond, unapređuje pristup finansiranju za mala preduzeća na Zapadnom Balkanu. Ta platforma kombinuje zajmove, vlasnički kapital, garancije, bespovratna podsticajna sredstva i tehničku pomoć kako bi podržala rast MSP.

Cilj platforme je da se unapredi poslovno okruženje za mala preduzeća i podstaknu istraživanje, razvoj i inovacije u regionu.

O NAMA

EIB je banka Evropske unije. Obezbeđujemo finansijska sredstva i stručno znanje za održive investicione projekte. U 2020. godini Grupacija EIB je obezbedila više od 77 milijardi evra za dugoročne investicije širom Evrope i sveta. Naš tim za Zapadni Balkan nalazi se u sedištu EIB-a u Luksemburgu. Od 2018. godine, dodatno smo rasporedili osoblje u Albaniji, Bosni i Hercegovini kako bismo povećali svoje lokalno prisustvo. Naš tim za Zapadni Balkan pokriva širok spektar projekata i uključuje vodeće stručnjake sa velikim iskustvom u regionu. Od 2010. godine naše regionalno predstavništvo u Srbiji bavi se institucionalnim odnosima na Zapadnom Balkanu. EIF je deo Grupacije Evropske investicione banke. Njegova misija je da pruža podršku evropskim mikro, malim i srednjim preduzećima, pomažući im da dođu do finansijskih sredstava.

Evropska investiciona banka
98 -100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
+352 437 91
www.eib.org

 twitter.com/EIB

 facebook.com/EuropeanInvestmentBank

 youtube.com/EIBtheEUBank

Matteo Rivellini
Šef odeljenja za kreditne poslove na
Zapadnom Balkanu, u Sloveniji i Hrvatskoj
+352 437 988 417
m.rivellini@eib.org

Tibor Jona
Kontakt za medije, viši zvaničnik za medije
+39 064 719 1
t.jona@eib.org, press@eib.org
Evropska investiciona banka
98-100, Boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
+352 437 91 -21000

Alessandro Bragonzi
Šef Regionalnog predstavništva EIB za Zapadni Balkan
Regionalno predstavništvo za Zapadni Balkan
Vladimira Popovića 38-40
11070 Beograd
+381 113 121 756
a.bragonzi@eib.org

Sandrine Friscia
Predstavnik EIB za Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru
Delegacija Evropske unije u BiH, Skenderija 3a
71000 Sarajevo, Sarajevo, Bosna i Hercegovina
+387 33 254 792
s.friscia@eib.org

Predstavništvo EIB za Albaniju, Severnu Makedoniju i Kosovo*
Delegation of the European Union to Albania
ABA Business Centre, 17th floor
Rruga Papa Gjon Pali II
Tirana, Albania
+352 437 983 066

Štampano na Maxi offset FSC® Mix.

EIB koristi papir koji je sertifikovao Savet za upravljanje šumama (FSC). Jer su ga napravili ljudi koji vole drveće. FSC se zalaže za upravljanje svetskim šumama koje je bezbedno za životnu sredinu, društveno korisno i ekonomski održivo. Svi znamo da je čitanje dobro za nas. Ono je dobro i za planetu – pod uslovom da je papir sa koga čitate onaj pravi.

Štampa: Print Solutions

